

TRENDOVI U SUDJELOVANJU JAVNOSTI I OBEĆAVAJUĆE PRAKSE

*Radna skupina za proračunsku pismenost i transparentnost
PEMPAL-ove Zajednice prakse za proračun
Videokonferencija*

13. svibnja/maja 2020.

Juan Pablo Guerrero

 @FiscalTrans

Pregled izlaganja

- Komentari na *proizvod znanja PEMPAL-a*
- Rezultati Ankete o otvorenosti proračuna za 2019.: određeni zaključci
- projekt Akcelerator fiskalne otvorenosti (FOA)
- Sudjelovanje javnosti (SJ) u vrijeme pandemije COVID-19
- projekt GIFT-a o transparentnosti u hitnim situacijama

Novi proizvod znanja za područje PFM-a

Dobrodošli i hvala vam!

- Sveobuhvatan pregled literature, međunarodna rasprava, norme i prakse
  - Uključuje preporuke i plan za provedbu aktivnosti
1. Prijedlog: razmotriti naglašavanje komplementarnog načela sudjelovanja javnosti
  2. Prijedlog: SJ je sredstvo za učinkovitost politike... Sa strane ponude, potrebna mu je **strategija kojom se utvrđuju ciljevi politike i odgovarajući mehanizmi za njihovo ostvarenje**
  3. Razmotrite i razradu važnosti digitalnog upravljanja

Proces sudjelovanja mora pokrenuti
zajednička svrha,
čiji su priroda i obuhvat
sudjelovanja u zadatku jasno definirani

1. Postoji li problem koji se može riješiti s pomoću sudjelovanja javnosti?
2. Kako će se upotrijebiti mišljenja građana/stanovništva/zajednica?
3. Može li javnost utjecati na odluku?
4. Postoje li ograničenja odluke kojima se onemogućuje uključivanje javnosti?
5. Kako će izgledati „uspješna” odluka?

2. Ciljevi politike sudjelovanja javnosti

Poboljšati **pružanje** javnih usluga - društvena odgovornost/praćenje iskustava odvodnje u Južnoj Africi

Poboljšati pohađanje nastavnika i rezultate ispita u Keniji (kad ih nadziru NVO-i)

3. Ciljevi politike sudjelovanja javnosti

Bolji odgovor na **sklonosti korisnika usluga** - unaprjeđenje rodno osjetljivih subvencija korisnika u Meksiku

Obraćanje veće pozornosti na pitanja javne sigurnosti u Hondurasu

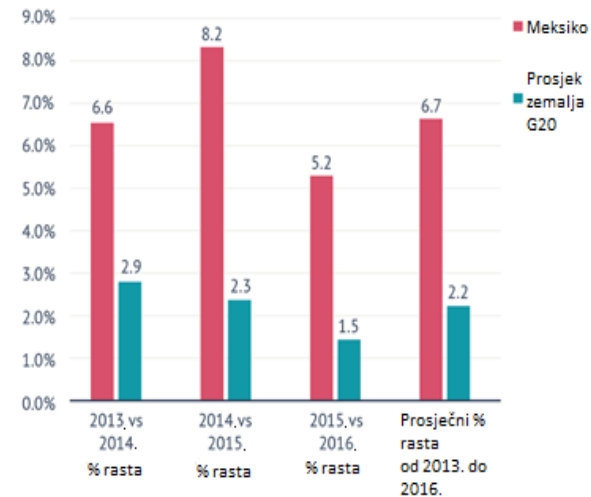

Building an Inclusive Mexico

POLICIES AND GOOD GOVERNANCE
FOR GENDER EQUALITY

Godišnje povećanje udjela viših javnih službenika:
Meksiko u usporedbi s prosjekom G20

<https://www.globalgovernmentforum.com/women-leaders-index-gender-equality-mexico-case-study/>

4. Zašto je potrebno sudjelovanje javnosti?

Prilika da **marginalizirane** skupine u određenoj mjeri utječu na odluke koje utječu na njih

- FIDŽI - Savjetovanja omogućuju podnošenje pisanih prijedloga ili osobno prisustvovanje na zakazanim sastancima koji se održavaju na nekoliko lokacija i otvoreni su za sve koji im žele prisustvovati. Poduzimanje konkretnih mjera za uključivanje ranjivih ili nedovoljno zastupljenih skupina stanovništva, uključujući građane starije životne dobi i stanovnike Fidžija s invaliditetom
- Savjetovanje o projektima javne infrastrukture u marginaliziranim zajednicama u različitim zemljama
- Razrada strategija za smanjenje siromaštva u nekoliko zemalja

5. Zašto je potrebno sudjelovanje javnosti?

Veći utjecaj socijalnih politika u razvojnim sektorima: zdravstveni sektor, obrazovanje, javni radovi na razini zajednice itd. (participativno planiranje proračuna i društvene revizije u Brazilu, Argentini, Kolumbiji, Indiji, na Filipinima itd.)

ALL CASES SUMMARY TABLE

CASES COMPILATOR

DOWNLOAD SUMMARY GUIDE

SUBMIT YOURS

BUDGET CYCLE STAGE

BRANCH

ALIGNED TO PRINCIPLE

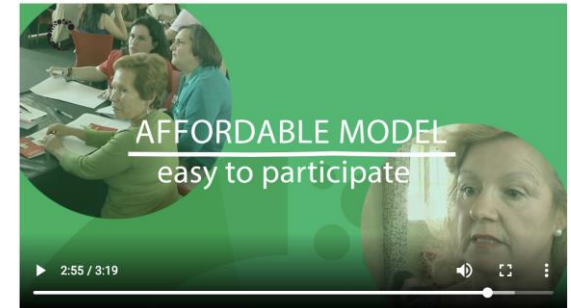
GOVERNMENT LEVEL

COUNTRY

Map Satellite

Consult the Open Budget Survey 2015 - Public Participation in the Budget Process Scores by Country

Glossary of Terms

Glavni rezultati Ankete o otvorenosti proračuna za 2019. u pogledu sudjelovanja javnosti

- Većina zemalja koje su sudjelovale u anketi (4 od 5) ima mehanizam SJ-a
- Veća transparentnost proračuna povezana je s većim SJ-om u fiskalnim politikama
- Manje je mehanizama tijekom provedbe proračunskog ciklusa i njegove revizije (više informacija o fazama izrade i odobrenja)
- Većina ocijenjenih mehanizama izrađena je tako da ograničava javnu dostupnost i svijest
- **No**, razvijeni su novi oblici sudjelovanja javnosti diljem svijeta (**inovacija i napredak**: Sjeverna Leone, Novi Zeland, Portugal, Južna Koreja – **participativno planiranje proračuna na nacionalnoj razini**)

Anketa o otvorenosti proračuna za 2019. Isticanje/upozorenja SJ-a

- Može li se svačiji glas čuti, uz nastojanje da se uključe ranjive ili nedovoljno zastupljene skupine? (**Uključivost**)
- Mogu li ljudi saznati koji su cilj, obuhvat i očekivani rezultati sudjelovanja javnosti? (**Otvorenost + pravovremenost**)
- Dijeli li vlada povratne informacije koje je primila i kako se one upotrebljavaju? (**Dubina**)
- Je li sudjelovanje uključeno u proračunski proces kako bi se omogućilo redovito sudjelovanje u donošenju odluka? (**Održivost**)
- Mjere mogu precijeniti kvalitetu procesa sudjelovanja i podcijeniti neslužbene mehanizme sudjelovanja koji su važni u nekim zemljama
- Uglavnom nacionalne prakse koje se odnose na MF: u nekim zemljama koje imaju ograničene nacionalne prilike za sudjelovanje postoji robusno sudjelovanje u lokalnom proračunskom procesu

AKCELERATOR FISKALNE OTVORENOSTI

Fiskalna transparentnost
za sudjelovanje javnosti
radi bolje upotrebe javnih sredstava

Odabrane zemlje:

Benin, Liberija, Nigerija, Senegal i Južna Afrika

Uz njih su i: Kolumbija, Dominikanska Republika, Indonezija,
Meksiko, Filipini

Uz potporu Ureda za gospodarstvo i poduzetništvo Državnog tajništva SAD-a (i
OGP-ova uzajamnog fonda kojim upravlja Svjetska banka)

<http://www.fiscaltransparency.net/foaproject/>

Kako se definira sudjelovanje javnosti

U IBP-ovoj viziji sudjelovanja javnosti javnost je aktivno uključena u proračunski proces s pomoću formalnih i neformalnih postupaka pod vodstvom države i građanstva koji maksimalno potiču uključivanje siromašnih i marginaliziranih zajednica koje djeluju pojedinačno i kolektivno u smislene rasprave koje moгу utjecati na planiranje i provedbu vladinih proračuna.

Pravila sudjelovanja za projekt FOA

- Učenje uz pomoć kolega, uključujući organizacije civilnog društva
- Spremnost na učenje i razmjenu iskustava
- Predanost, određivanje ciljeva i suradnja
- Pomažemo, zahtijevamo, potičemo i vršimo pritisak

Opseg rada s dvjema sastavnicama

1. Poboljšanje fiskalne
transparentnosti
2. Mehanizmi sudjelovanja javnosti

Benin, Liberija i Nigerija uvode poboljšanja radi ispunjenja minimalnih zahtjeva u pogledu fiskalne transparentnosti u izvještaju o fiskalnoj transparentnosti SAD-a

Modeli sudjelovanja:

- participativno planiranje proračuna
- društvene revizije
- javna vijeća
- proračunske rasprave

Benin, Liberija, Nigerija, Senegal i Južna Afrika uspostavljaju smislene i praktične mehanizme sudjelovanja javnosti u fiskalnim politikama.

Senegal, Južna Afrika, Nigerija, Liberija, Benin

Provedba mehanizama SJ-a

---

1. **Memorandum o razumijevanju** i pravila sudjelovanja

---

2. **Tehnička podrška**: izgradnja kapaciteta kako bi se ostvarili ciljevi transparentnosti i definirala svrha, postavili ciljevi, utvrdila publika, sredstva i vremenski okvir za izradu, planiranje, uspostavu i provedbu **mehanizma sudjelovanja javnosti**

---

3. **Savjetodavna skupina**: kompaktna skupina vijeća vlade/civilnog društva za davanje povratnih informacija i preporuka za izradu i provedbu mehanizma sudjelovanja javnosti i komunikaciju s GIFT-om/IBP-om

---

4. **Plan rada**: iznijeti konkretne mjere, uloge i odgovornosti glavnih vladinih tijela koja će sudjelovati u provedbi aktivnosti za unaprjeđenje fiskalne transparentnosti, detaljan vremenski okvir za objavu informacija i akcijski plan s konkretnim mjerama za uspostavu mehanizma sudjelovanja, utvrđivanje uloga i odgovornosti te osiguranje uključivosti, utjecaja, relevantnosti i održivosti

---

Središnji dio strategije projekta FOA

Savjetodavne skupine

1. Je li riječ o sudjelovanju, uključenosti, utjecaju, održivosti?
2. Osnovna uloga: povratne informacije i preporuke o odabiru, izradi i provedbi mehanizma sudjelovanja
3. Funkcije: iznošenje prijedloga, mišljenja, preporuka, radne skupine, vođenje evidencije, komunikacija + sastanci s GIFT-om/IBP-om
4. Uloge vladinih službenika, organizacija civilnog društva, procesi, zahtjevi, odluke, promatrači

Uloga

organizacija civilnog društva

u osiguravanju transparentnosti i odgovornosti
u odgovorima na hitne situacije

Odgovori organizacije civilnog društva u hitnim situacijama

<http://www.fiscaltransparency.net/resourcesfiles/files/20200430162.pdf>

- Napomena o ulozi organizacija civilnog društva u doprinosu i pružanju podrške odgovorima politike u hitnim situacijama
- SJ-om upotpunjena je i povećana učinkovitost postojećih sustava upravljanja i odgovornosti
- Organizacije civilnog društva koje ispunjavaju uloge zagovaranja, pobijanja i vodstva odozdo prema gore mogu steći kolektivno znanje i primorati javna tijela da bolje obavljaju svoje dužnosti
- Organizacije civilnog društva od ključne su važnosti za proširenje rasprave i mogućnosti u pogledu politika, poboljšanje odgovora politike i unapređenje provedbe, podizanje svijesti o uključivosti i rješavanje izazova nejednakosti

Više od 30 primjera izrade i provedbe paketa mjera potpore

Uloga digitalnih alata u odgovoru na COVID-19

Društveno udaljšavanje i kućna izolacija ne mogu značiti netransparentnost proračuna ili nedostatak odgovornosti. Ključno je informiranje o mjerama, njihovim razlozima, ulozi javnosti u njihovoj provedbi, nizu dostupnih mjera pomoći i o tome kako im se može pristupiti.

Digitalni alati ključni su za dijeljenje tih informacija jer mogu pomoći u:

- omogućavanju praćenja podataka od izrade do provedbe te dalje do izvještavanja, monitoringa i evaluacije
- uključivanju novih i specifičnih skupina
- unaprjeđenju provedbe procesa
- povećanju sudjelovanja u procesima kao što su participativno planiranje proračuna i skupine građana
- pružanju pristupa povratnim informacijama, mehanizmima za podnošenje pritužbi i metodama sudjelovanja

GIFT-ov vodič za transparentnost odgovora u hitnim situacijama

- Otvoren poziv za izradu **praktičnog vodiča koji prikazuje potrebe za podacima o fiskalnoj transparentnosti usmjerenim na korisnika za odgovor u hitnim situacijama**
- Cilj je osigurati da odgovori u hitnim situacijama, paketi mjera za oporavak gospodarstva i planovi za financijsko spašavanje uključuju zahtjeve transparentnosti i da su baze podataka otvorene po dizajnu
- Glavni je cilj informirati i podržati MF u procesima utvrđivanja podataka koje treba prikupiti kako bi se pratili izrada i provedba mehanizama za donošenje odluka te utvrditi koje podatke treba objaviti kako bi se omogućili učinkoviti monitoring i nadzor

Ostanite s nama!

 @fiscaltrans @openbudgets

 @fiscaltransparency

 @fiscaltransparency

www.fiscaltransparency.net

www.internationalbudget.org

guerrero@fiscaltransparency.net